

Europæisk standard for grønne obligationer kan give flere bæredygtige, billige lån til danskerne – hvis kalibreret rigtigt

Resumé

Den bæredygtige omstilling af samfundet er en vigtig og nødvendig dagsorden. Både forbrugerne, erhvervslivet og finanssektoren skal bidrage – ingen kan løfte opgaven alene. Finanssektoren er med i alle dele af økonomien og er derfor en vigtig katalysator for udviklingen af en bæredygtig dansk økonomi. Hvis det bliver nemmere at identificere grønne finansielle instrumenter, bliver det tilsvarende nemmere for finanssektoren at være med til at kanalisere penge i en bæredygtig retning, hvilket kan sætte endnu mere skub i den grønne omstilling.

Finans Danmark og FSR støtter derfor generelt Kommissionens forslag om en fælles, frivillig standard for europæiske grønne obligationer, så længe denne etableres på en måde, som fremmer, ikke begrænser, muligheden for at give flere bæredygtige lån til boligerne og erhvervslivet. Med Kommissionens forslag risikerer man at begrænse finanssektorens mulighed for at udstede grønne obligationer og give grønne lån til danskerne og dermed understøtte den grønne omstilling.

Vi mener, at det er essentielt, at eksisterende obligationer ikke mister deres status som grønne, inden obligationen er tilbagebetalt. Danske boligejere og virksomheder skal være sikre på, at deres grønne finansiering i dag, også er grøn i morgen uanset fremtidige opdateringer i EU-taksonomien. For at styrke den grønne omstilling og danskernes adgang til fordelagtige bæredygtige lån, foreslår vi, at obligationer bevarer deres status som grønne i hele obligationens løbetid uanset ændringer i taksonomien for aktiviteter, som de underliggende lån finansierer.

FINANS DANMARK

Høringsssvar

27. september 2021

Dok: FIDA-2060232074-691020-v1

Finans Danmark og FSR – danske revisorer høreringssvar på Kommissionens forslag til forordning om europæiske grønne obligationer

Finans Danmark og FSR takker for muligheden for at komme med bemærkninger til Kommissionens forslag til forordning om europæiske grønne obligationer.

Den bæredygtige omstilling af samfundet er en vigtig og nødvendig dagsorden. Både forbrugerne, erhvervslivet og finanssektoren skal bidrage – ingen kan løfte opgaven alene. Finanssektoren er med i alle dele af økonomien og er derfor en vigtig katalysator for udviklingen af en bæredygtig dansk økonomi. Hvis det bliver nemmere at identificere grønne aktiviteter og grønne finansielle instrumenter, bliver det tilsvarende nemmere for finanssektoren at være med til at kanalisere penge i en bæredygtig retning, hvilket kan sætte endnu mere skub i den grønne omstilling.

Høreringssvar

27. september 2021

Dok. nr.:

FIDA-2060232074-691020-v1

Finans Danmark og FSR støtter derfor Kommissionens forslag om en fælles, frivillig standard for europæiske grønne obligationer (EuGB). En fælles standard for grønne obligationer skaber sammenlignelighed på tvaers af alle lande, og har potentiale til at skabe sikkerhed og troværdighed omkring grønne obligationer og dermed bidrage til at give flere bæredygtige lån til boligerne og erhvervslivet. Derfor støtter vi generelt, at der etableres en europæisk standard for grønne obligationer, så længe denne etableres på en måde, som fremmer, ikke begrænser, muligheden for den grønne finansiering. Vi er i den forbindelse stærkt bekymrede for Kommissionens forslag om, at grønne obligationer, som finansierer dansernes og virksomhedernes lån til bæredygtige aktiviteter, højst kan betragtes som grønne i op til fem år efter, at EU-taksonomien er blevet opdateret. Det skaber usikkerhed for investorer, udstedere og ikke mindst for adgangen til attraktiv finansiering for låntagere, når obligationer kan miste deres status som "grønne" inden udløb. Dette risikerer dermed at begrænse finanssektorens mulighed for at udstede grønne obligationer og give grønne lån og dermed understøtte den grønne omstilling.

Nedenfor følger vores kommentarer til forslagets elementer, der har til formål at sikre, at den nye fælles standard for grønne obligationer kan give danske boligejere og virksomheder bedre mulighed for at opnå grøn finansiering.

Artikel 7 – Grandfathering

Kommissionen skriver i sit forslag, at kravene til miljømæssige bæredygtige aktiviteter i EU-taksonomien løbende vil blive revideret grundet teknologiske fremskridt inden for bæredygtighed. Finans Danmark og FSR betragter det som helt naturligt, at der vil ske løbende revisioner af EU-taksonomien. Omvendt er det altså gørende, at der er sikkerhed og forudsigelighed for investorer, obligationsudstedere og ikke mindst for låntagere, hvis der skal sættes skub i den bæredygtige omstilling.

Derfor bør fremtidige ændringer i EU-taksonomien ikke påvirke de eksisterende grønne obligationer, der er blevet udstedt med udgangspunkt i EU-taksonomiens kriterier, som var gældende, da det underliggende udlån blev ydet. Det gælder blandt andet grønne realkreditobligationer udstedt til finansiering af grønne realkreditlån til danske boligejere og virksomheder. Hvis der er risiko for, at obligationserne i løbet af deres løbetid ikke længere er grønne grundet ændringer i taksonomien på det underliggende udlån, er der risiko for, at låntagerne ikke kan opnå samme fordelagtige vilkår eller helt risikerer ikke at kunne opnå grøn finansiering.

Det er også i overensstemmelse med Kommissionens tekniske ekspertgruppens (TEG) anbefalinger. I TEGs endelige rapport om en EU Green Bond Standard (EU GBS) fra juni 2019 skrev ekspertgruppen

“... it is important to note that subsequent changes to the Taxonomy will not apply to outstanding EU Green Bonds.”

Og senere i TEGs Usability Guide om EU GBS fra marts 2020 skrev ekspertgruppen ligeledes

“The TEG recommends that Green Bonds issued under earlier Technical Screening Criteria be grandfathered for their entire tenor, as there would otherwise be unacceptable and unpredictability for both issuers and investors.”

Vi mener, at det er essentielt, at eksisterende obligationer ikke mister deres status som grønne, inden obligationen er tilbagebetalt. Danske boligejere og virksomheder skal være sikre på, at deres grønne finansiering i dag, også er grøn i morgen uanset fremtidige opdateringer i EU-taksonomien. Ligesom investorer skal være sikre på, at deres grønne investering i dag, også er grøn i morgen.

Vi finder det derfor yderst problematisk for sikkerheden omkring grønne lån, når Kommissionen i sit forslag lægger op til, at grønne obligationer, som finansierer

Høringsssvar

27. september 2021

Dok. nr.:

FIDA-2060232074-691020-v1

danskernes og virksomhedernes lån til bæredygtige aktiviteter, højest kan betragtes som grønne i op til fem år efter, at EU-taksonomien er blevet opdateret.

Mange danskere og virksomheder finansierer i dag deres ejendomme med 20-30-årige realkreditlån, som er finansieret med obligationer med tilsvarende løbetid. Det danske realkreditsystem er baseret på et balanceprincip, som sikrer, at lånet og realkreditobligationen har matchende egenskaber, f.eks. lånetype, afdragsprofil og løbetid. Den danske realkreditmodel bidrager til finansiell stabilitet på det danske ejendomsmarked og dermed dansk økonomi. På grund af det store og likvide danske marked for realkreditobligationer, reduceres likviditetsrisikoen og kreditrisikoen for investorer, hvilket sikrer billige lån til låntagere.

Hørningssvar

Det gælder blandt andet danske boligejeres fortrukne realkreditlån, som har en løbetid på 30 år, er fastforrentet og er finansieret med 30-årige danske realkreditobligationer. Herudover finansierer virksomheder også grønne projekter med fordelagtige lange lån. Det gælder blandt andet vindmøllepark og solcelleanlæg, der typisk ønsker finansiering med lang løbetid givet projekternes tilsvarende lange tidshorisont.

27. september 2021

Dok. nr.:

FIDA-2060232074-691020-v1

Med Kommissionens forslag, vil det ikke være muligt at give danskerne og virksomhederne lange lån, som finansieres med 30-årige grønne obligationer med et "green bond"-stempel. Det skyldes, at lånet og dermed obligationen risikerer at miste sin grønne status inden udløb i forbindelse med at taksonomien opdateres. Det vil derfor alene være muligt at udstede grønne realkreditobligationer med en meget kort løbetid (f.eks. fem år), hvilket typisk ikke vil være attraktivt for danskere, der ønsker en langsigtet finansiering til renovering deres bolig eller f.eks. en virksomhed der ønsker at opsætte en vindmøllepark. Låntagerne kan derfor risikere at stå over for et valg mellem grøn finansiering med kort løbetid og ikke-grøn finansiering med frit løbetidsvalg. Hvis grønne lån begrænses på løbetid, vil grøn finansiering ikke bidrage til at understøtte den grønne omstilling. Det går imod hensigten med de grønne obligationer, som skulle være med til at kickstarte og styrke markedet for bæredygtig finansiering.

Hertil kommer, at hvis grønne obligationer risikerer at miste deres grønne status i deres løbetid – pga. en ny taksonomi for aktiviteter, som de underliggende lån finansierer – kan obligationerne risikere at blive handlet med en merrente, der skal kompensere investorerne for risikoen for at miste den grønne status. Og hvis obligationerne helt mister den grønne status, kan en sådan "cliff effekt" afføde et salgspres fra investorer med grønne investeringsmandater, der kan blive tvunget til at sælge ud af deres nu ikke-grønne obligationer, hvilket kan aflede negative markedseffekter.

For at styrke den grønne omstilling og dansernes adgang til fordelagtige bæredygtige lån, foreslår vi, at obligationer bevarer deres status som grønne i hele obligationens løbetid uanset ændringer i taksonomien for aktiviteter, som de underliggende lån finansierer. Det betyder, at en EuGB skal vurderes ud fra den gældende EU-taksonomi på tidspunktet, da lånet blev ydet. Udlån ydes på baggrund af løbende udstedelse af obligationer. Udstedere skal fortsat kunne finansiere lån i en eksisterende grøn obligationsserie efter en ændring i EU-taksonomien. De nye lån skal selvfølgelig – på same måde som de eksisterende lån – leve op til den gældende EU-taksonomi på det tidspunkt, hvor lånet blev ydet. Hvis der ikke kan ydes nye lån i eksisterende obligationsserier, når taksonomien opdateres, vil det kræve, at der bliver åbnet nye obligationsserier. Det vil have en negativ effekt på likviditeten i både den gamle og den nye grønne serie. Den lavere likviditet vil have en negativ effekt på prisen på obligationen og det kan derved ende med at betyde en højere rente til låntagere, der finansierer grønne aktiviteter gennem grønne obligationer.

Høringsssvar

27. september 2021

Dok. nr.:

FIDA-2060232074-691020-v1

Vi mener, at Kommissionen bør følge ekspertgruppens anbefaling, og ændre forslagets recital 11, og artikel 7, jf. tabel 1 og 2 nedenfor. Herudover vil det være nyttigt at præcisere, at "debt", som angivet i artikel 5, bl.a. kan være realkreditlån, jf. tabel 3.

Tabel 1. Forslag til ændringer til recital 11

Commission's proposal for a Regulation on EU Green Bonds	Suggested changes
Article 4 of Regulation (EU) 2020/852 requires Member States and the Union to apply the criteria set out in Article 3 of that Regulation to determine whether an economic activity qualifies as environmentally sustainable for the purposes of any measure setting out requirements for financial market participants or issuers in respect of financial products or corporate bonds that are made available as environmentally sustainable. It is therefore logical that the technical screening criteria referred to in Article 3, point (d), of Regulation (EU) 2020/852 should determine which fixed assets, expenditures and financial assets can be financed by the proceeds of European green bonds. In view of the expected technological progress in the field of environmental sustainability, the delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 are likely to be reviewed and amended over time. Regardless of such changes, in order to provide legal certainty to issuers and investors and prevent amendments to the technical	Article 4 of Regulation (EU) 2020/852 requires Member States and the Union to apply the criteria set out in Article 3 of that Regulation to determine whether an economic activity qualifies as environmentally sustainable for the purposes of any measure setting out requirements for financial market participants or issuers in respect of financial products or corporate bonds that are made available as environmentally sustainable. It is therefore logical that the technical screening criteria referred to in Article 3, point (d), of Regulation (EU) 2020/852 should determine which fixed assets, expenditures and financial assets can be financed by the proceeds of European green bonds. In view of the expected technological progress in the field of environmental sustainability, the delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 are likely to be reviewed and amended over time. Regardless of such changes, in order to provide legal certainty to issuers and investors and prevent amendments to the technical

<p>screening criteria from having a negative impact on the price of European green bonds that have already been issued, issuers should be able to apply the technical screening criteria applicable at the moment the European green bond was issued when allocating the proceeds of such bonds to eligible fixed assets or expenditures, until maturity of the bond. To ensure legal certainty for European green bonds whose proceeds are allocated to financial assets, it is necessary to clarify that the underlying economic activities funded by those financial assets should comply with the technical screening criteria applicable at the moment the financial assets were created. Where the relevant delegated acts are amended, the issuer should allocate proceeds by applying the amended delegated acts within five years.</p>	<p>screening criteria from having a negative impact on the price of European green bonds that have already been issued, issuers should be able to apply the technical screening criteria applicable at the moment the European green bond was issued when allocating the proceeds of such bonds to eligible fixed assets or expenditures, until maturity of the bond. To ensure legal certainty for European green bonds whose proceeds are allocated to financial assets, it is necessary to clarify that the underlying economic activities funded by those financial assets should comply with the technical screening criteria applicable at the moment the financial assets were created.</p> <p>Where the relevant delegated acts are amended, the issuer should allocate proceeds by applying the amended delegated acts within five years.</p>
---	--

Høringsvar

27. september 2021

Dok. nr.:

FIDA-2060232074-691020-v1

Tabel 2. Forslag til ændringer i artikel 7

Commission's proposal for a Regulation on EU Green Bonds	Suggested changes
<p><i>Article 7</i></p> <p><i>Application of the taxonomy requirements</i></p> <p>1. Issuers shall allocate bond proceeds to the uses set out in Article 4(1) points (a), (b) and (c), Article 4(2), or the equity referred to in Article 5(1), point (b) by applying the delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 applicable at the point in time when the bond was issued.</p> <p>Where the delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 are amended following the issuance of the bond, the issuer shall allocate bond proceeds to the uses referred to in the first subparagraph by applying the amended delegated acts within five years after their entry into application.</p> <p>2. When allocating bond proceeds to the debt referred to in Article 5(1), point (a), issuers shall apply the delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 applicable at the point in time when the debt was created.</p> <p>Where, at the time of the creation of the debt referred to in the first subparagraph, no delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 were in force, issuers shall apply the first delegated acts that were adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3),</p>	<p><i>Article 7</i></p> <p><i>Application of the taxonomy requirements</i></p> <p>1. Issuers shall allocate bond proceeds to the uses set out in Article 4(1) points (a), (b) and (c), Article 4(2), or the equity referred to in Article 5(1), point (b) by applying the delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 applicable at the point in time when the bond was issued.</p> <p>Where the delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 are amended following the issuance of the bond, the issuer shall allocate bond proceeds to the uses referred to in the first subparagraph by applying the amended delegated acts within five years after their entry into application.</p> <p>2. When allocating bond proceeds to the debt referred to in Article 5(1), point (a), issuers shall apply the delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 applicable at the point in time when the debt was created.</p> <p>Where, at the time of the creation of the debt referred to in the first subparagraph, no delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 were in force, issuers shall apply the first delegated acts that were adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3),</p>

<p>12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852.</p> <p>Where the delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 are amended following the creation of the debt referred to in the first subparagraph, the issuer shall allocate bond proceeds to the debt referred to in the first subparagraph by applying the amended delegated acts within five years after their entry into application.</p>	<p>12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852.</p> <p>Where the delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 are amended following the creation of the debt referred to in the first subparagraph, the issuer shall allocate bond proceeds to the debt referred to in the first subparagraph by applying the amended delegated acts within five years after their entry into application apply the delegated acts adopted pursuant to Articles 10(3), 11(3), 12(2), 13(2), 14(2) or 15(2) of Regulation (EU) 2020/852 applicable at the point in time when the debt was created.</p> <p>3. Where a European green bond refinances a previously issued European green bond as referred to in Article 4(3), the delegated acts referred to in paragraph 2 shall be those applicable at the point in time when the debt was created, i.e. at loan origination.</p>
---	--

Høringsvar

27. september 2021

Dok. nr.:

FIDA-2060232074-691020-v1

Tabel 3. Forslag til ændringer i artikel 5

Commission's proposal for a Regulation on EU Green Bonds	Suggested changes
<p>Article 5</p> <p>Financial assets</p> <p>1. Financial assets as referred to in Article 4(1), point (d), shall mean any of the following assets, or any combination thereof:</p> <p>(a) debt; (b) equity.</p> <p>2. The proceeds of the financial assets referred to in paragraph 1 shall only be allocated to fixed assets that are not financial assets as referred to in Article 4(1), point (a), capital expenditures as referred to in Article 4(1), point (b), or operating expenditures as referred to in Article 4(1), point (c).</p> <p>3. By way of derogation from paragraph 2, the proceeds of the financial asset referred to in paragraph 1 may be allocated to other financial assets provided that the proceeds from those financial assets are allocated according to paragraph 2.</p>	<p>Article 5</p> <p>Financial assets</p> <p>1. Financial assets as referred to in Article 4(1), point (d), shall mean any of the following assets, or any combination thereof:</p> <p>(a) debt, e.g. mortgage loans; (b) equity.</p> <p>2. The proceeds of the financial assets referred to in paragraph 1 shall only be allocated to fixed assets that are not financial assets as referred to in Article 4(1), point (a), capital expenditures as referred to in Article 4(1), point (b), or operating expenditures as referred to in Article 4(1), point (c).</p> <p>3. By way of derogation from paragraph 2, the proceeds of the financial asset referred to in paragraph 1 may be allocated to other financial assets provided that the proceeds from those financial assets are allocated according to paragraph 2.</p>

EU-taksonomi og covered bonds

For bedst muligt at kunne finansiere en grøn og bæredygtig transition af samfundet anser vi det som vigtigt, at alle aktiviteter, der lever op til retningslinjerne i EU's taksonomi, kan blive klassificeret som grønne. For at motivere låntagere til at lave grønne investeringer, f.eks. energirenovering af en bolig, er det vigtigt, at de finansielle institutter kan tilbyde grønne lån uafhængigt af den bagvedliggende funding. På samme måde som for EuGB, bør lån der finansierer aktiviteter, som lever op til EU-taksonomi, bevare deres status i hele lånets løbetid. Låntagere, udstedere og investorer bør have samme sikkerhed, uanset om grønne aktiviteter er finansieret med en EuGB eller f.eks. en almindelig dansk realkreditobligation.

Udstedere af covered bonds bør kunne opgøre hvor stor en del af kapitalcenteret, som covered bonds udstedes fra, er grønt. Et kapitalcenter består af mange forskellige aktiver, hvoraf nogle vil være lån til aktiviteter, der lever op til EU-taksonomien. Andelen af disse aktiver bør bestemme, hvor grønt et kapitalcenter kan siges at være. Det er også i overensstemmelse med TEGs anbefalinger i den endelige rapport om EU-taksonomien fra marts 2020 (s. 40)

" ... Disclose the proportion of underlying investments that are Taxonomy-aligned, expressed as a percentage."

Alle obligationer udstedt fra et kapitalcenter, skal kunne tildeles en grad af grøn, givet ud fra den samlede andel af grønne aktiver i kapitalcenteret. At obligationer kan være delvis grønne, ud fra sammensætningen af kapitalcenteret, vil give investorer et incitament til at investere i obligationer, der kommer fra et kapitalcenter med en høj andel af grønne aktiver og derigennem være med til at finansiere den grønne omstilling. Samtidig kan obligationer, som finansierer grønne aktiviteter, og som er udstedt fra blandede kapitalcentre, være attraktive for investorer på grund af den høje sikkerhed bag lønene. Det kan også være med til at bidrage til den grønne omstilling.

Fleksibilitet

Finans Danmark og FSR støtter, at EuGB som udgangspunkt kun kan bruges til at finansiere aktiviteter, som lever op til EU-taksonomien eller til transitionsaktiviteter, ligesom Kommissionen foreslår. Men for at øge anvendeligheden af standarden i praksis, mener vi, at der bør være en vis fleksibilitet, der gør det muligt for kunderne at leve op til kravene og dermed reelt mulighed for opnå støtte til grønne initiativer.

Hørningssvar

27. september 2021

Dok. nr.:

FIDA-2060232074-691020-v1

EU-taksonomien medfører en ny række risici for udstedere med hensyn til validering af kundernes oplysninger om overholdelse af EU-taksonomiens tekniske kriterier. Hvis der er krav om, at man som udsteder konstant skal sikre sig, om aktiviteter lever 100 pct. op til EU-taksonomien, vil det derfor kunne medføre højere omkostninger for kunden, som i sidste instans kan medføre at en eventuel fordelagtig rente-besparelse ved den grønne finansiering sættes over styr, og at den grønne investering derfor helt droppes.

Herudover bemærker vi, at kravet om 100 pct. løbende efterlevelse af EU-taksonomien kan være en udfordring for lån til virksomheder, der har forskellige aktiviteter, hvor nogle lever op til EU-taksonomien og andre ikke gør. Der gives ofte et samlet lån til finansiering af flere aktiviteter, i stedet for større og mindre lån til de enkelte dele. Det sikrer billige og virksomhedsvenlige lån. Vi mener, at en vis grad af fleksibilitet i finansieringen af sådanne aktiviteter vil være gavnligt for den grønne omstilling. Hvis virksomhedens hovedaktivitet eller langt størstedelen af aktiviteterne lever op til EU-taksonomien, bør virksomheden kunne få et grønt lån, som er finansieret med en EuGB. Det samme bør gælde for boligejere, som optager et lån, hvor størstedelen af lånet bruges til energirenovering. Da bør hele lånet også kunne betragtes som grønt. Det er også i overensstemmelse med TEGs endelige rapport om EU-taksonomi fra marts 2020 (Technical Annex, s. 367)

"When expenditures can be distinguished by type, at least 50% must be related to energy efficiency measures in order to consider the renovation expenditures as eligible in their entirety."

Vi står naturligvis til rådighed, hvis der er behov for at uddybe ovenstående.

Med venlig hilsen

Gorm Boe Petersen

FSR – danske revisorer

Mail: gbp@fsr.dk

Sandie Wrona

Finans Danmark

Mail: swr@fida.dk

Høringsvar

27. september 2021

Dok. nr.:

FIDA-2060232074-691020-v1